

Dionisie Vitcu – artist al Candorii

nul sub care se așază și existența civilă a lui Dionisie Vitcu. Eu cred că da, deși, fără a-l fi citit pe Baltasar Gracián, a adăugat ingenuității native o rafinat-greoaie artă a disimulării. Poate că e mai bine spus șiretenie, da, e mult mai potrivit în cazul său.

Actor până în vârful unghiilor, tot ce atinge devine spectacol.

Revendicativ și ținofos când adversarul nu-l complexează, dar prudent ca un Solomon de provincie când simte (și simte cu acuitate) că forțele potrivnice îl depășesc; hotărînd, dintr-o experiență seculară moștenită, că „tot ce e prea mult strică”, dar și că „mai bine să fie acolo, chiar dacă nu-mi trebuie”; parcimonios cu prietenii, deloc generos cu in-amicii; incintat ca un copil cînd i se relevă pe neașteptate înțelesul ascuns și nebănuit al unui lucru (incintare care pe tine, cel ce i l-ai relevat, te bucură), acest hitru antonpannesc este o Figură. Nu știi niciodată cum să-l iei. Dacă e lăudat, chiar de-i place, devine suspicios și exigent; dacă e criticat, răspunde cu maliție, în cel mai bun caz; în cel mai rău, prefăcîndu-se brusc amnezic în ce privește identitatea atacatorului: „Cine-l ăsta, domnule? Cum îl cheamă? Unde lucrează?” se miră, făcînd cu ochiul martorului complice. Imaginați-vă savoarea acestor întrebări (retorice), cînd ele se referă la un coleg de scenă...

Dar toate acestea sînt doar o poiză, suficiente sîmne convingîndu-mă că fondul lui este grav. Pentru mine, Dionisie Vitcu e ceea ce se cheamă o conștiință etică: dragostea pentru pămîntul natal, pentru oamenii săi, opțiunea pentru o conduită angajată ajung să capete nu o dată, în recitalurile risipite cu generozitate, valoare de manifest, înfiorînd inimile auditoriului.

PUBLICUL. Publicul este singurul judecător căruia Dionisie Vitcu nu-i contestă opinia. Și aceasta deoarece și atunci cînd cămașa unui rol nu-i cade tocmai turmată, publicul va concede că, de fapt, „și stă foarte bine”.

„Litera scrisă? E bună și ea pentru consolidarea unei legende care-l preocupă fățiș. Acceptă și „presa vorbită”: „Mă birfește? Foarte bine, îmi face popularitate!”

Și trebuie să recunoașteți că Dionisie Vitcu e un campion al popularității.

Mariana CODRUȚ

La Dionisie Vitcu mai întii sînt ochii. De o candoare, încît, privindu-i, nu te poți împiedica să nu ți-l imaginezi copil, alergînd desculț și fericit prin iarba satului natal...

Eu cred că lumea care-l aplaudă nu-mai oit apare pe scenă, fără încă a fi scos o vorbă, îi aplaudă nu atît farmecul personal, de care actorul este perfect conștient, cît candoarea: se vede că aceasta este născătoare de comic în orice împrejurare.

Și e comic, nu? să încerci s-o cuce-rești cu un cavalerism... umil pe frumoasa și inaccesibila fiică a șefului tău, tu, un Poprișcin cu mantaua ruptă, tu, care-ți faci o glorie din ascuțirea penelor de scris ale tatălui iubitei. E comic să faci cu seriozitate proiecte matrimoniale cu Mona, oferindu-i în locul rochiei de voal una de diftină, în locul hotelului de lux, o cămăruță cu portretul lui Kepler drept icoană, în locul florilor exotice, flori de ochiul-boului din grădinița de la drum.

Și tot candoarea lui te întristează pînă la lacrimi, cînd bietul Poprișcin se miră de ce „ambasadorii regelui Spaniei” îi toarnă apă în cap și-l maltratează; cînd Chiriică, părăsit și hulduit de toți, se încăpățînează a crede în himera lui; cînd Arhimede vorbește despre forța spiritului, în timp ce tiranul Siracuzei exaltă forța brută... Tenace în umilință, patetic în naivitate, hotărît în timiditate.

Veți întreba dacă este candoarea sem-